CULTURÀLIA

Número 3 | CENTRE CULTURAL DE TÀRREGA | Octubre 1998

sumari

1· Editorial

2 Opinió
El col·leccionisme per Maurici Graus

Teatre
El sexe nostre de cada dia de Darío Fo per Francesc Gasull

3 Entrevista
Madern: *"En literatura, no sóc un corredor de fons, sóc un sprinter"* per T.G.B.

4 Cara a Cara
Sobre *Martin Scorsese* per J. B. Solé
Sobre *Kundun* per Francesc Gasull

5 Pintura
Els gitanos de Lluís Trepat: un clàssic de la pintura Targarina per Jaume Espinagosa

6 Tradicions
Recuperem i practiquem els jocs tradicionals per Francesca Bardagí

6 Música
Garbage:Version 2.0 per DJ Topo (Marc Roselló Martínez)

7 El centre cultural
Les tertúlies del centre cultural
El centre cultural al País dels Càtars per Joan Ros i Poch

8 Agenda · Poesia · Humor

EL CENTRE CULTURAL DE TÀRREGA **Informa**

PRIMERA GALA PREMIS CULTURÀLIA

Tenim la satisfacció d'informar-vos que el dissabte 28 de novembre se celebrarà un sopar gala en el marc de la festa anyal del Centre Cultural de Tàrrega on es lliuraran uns premis per homenatjar destacats artistes, entitats i persones de Tàrrega que amb el seu esforç i treball han contribuït a fer un bé a la cultura, a Tàrrega i en definitiva, a la societat en general. El lloc triat per a aquesta memorable vetllada és el Restaurant Nara Jardins La Granja. Una gala de similars característiques ja s'havia dut a terme a la nostra ciutat amb els premis TARGARINS DE L'ANY que tan encertadament havia organitzat la Jove Cambra, però que malauradament es perdé. Essent conscients de la riquesa de què continua gaudint Tàrrega, tant d'entitats que treballen desinteressadament com d'artistes reconeguts arreu de les nostres contrades i fins i tot a fora, i en definitiva, de persones sensibilitzades amb el respecte i la promoció de la cultura, considerem que no pot esperar més el seu just i merescut homenatge. Els trofeus seran obra de l'artista Enric Orobitg i n'atorgarem quatre a partir d'unes categories definides. Els targarins podran dir-hi la seva per elegir els nominats a través d'una votació popular omplint la butlleta que adjuntem darrere aquesta revista i que també podran trobar a la Regidoria de Cultura i a l'Ajuntament, el mateix lloc on podran dipositar-la en una urna fins al dia 28 d'octubre. Tanmateix, la decisió final dels premiats la tindrà un jurat amb representants de l'Ajuntament, el Consell Comarcal, la Cambra de Comerç i el Centre Cultural de Tàrrega.

Les quatre categories dels premis Culturàlia són:

-A l'artista (pintor, músic o escultor)

-A l'entitat targarina que ha destacat per la seva labor cívica, social o humanitària.

-Actuació arquitectonicourbanística de Tàrrega millor adaptada al seu entorn.

-A la iniciativa privada targarina més sensibilitzada amb el respecte i la promoció cultural.

Animeu-vos i participeu-hi!

Aquesta edició de CULTURÀLIA ha estat patrocinada per:

SUPERMERCATS ALDI

La resignació és un suïcidi quotidià. Honoré de Balzac.

EL COL·LECCIONISME

Molt podríem escriure sobre el col·leccionisme en les diferents facetes, per la il·limitada varietat i quantitat d'objectes i coses que poden ser motiu de col·leccionar però sobretot, el principal és sentir-se afeccionat i sensibilitzat per adquirir i guardar tot allò que a les persones ens desperta una manifesta curiositat i il·lusió de posseir, encara que siguin elements aparentment insignificants o de modesta condició però dignes de col·leccionar i satisfer les nostres pròpies aspiracions.

Per a molta gent, sense distinció de sexes, el col·leccionisme ha estat i és el millor passatemps i divertiment sobretot en moments de lleure, i un vehicle de formació cultural que, a través dels anys, de constància i també -diguem-ho- de molts sacrificis, els pot convertir en vertaders especialistes o experts dels temes col·leccionats.

Sabem de casos admirables en què hi hagut una transmissió familiar d'avis a néts o besnéts, d'aquelles afeccions al col.leccionisme que inicialment van ser molt simples, i més tard s'han transformat -amb més o menys esforç- en importants patrimonis d'ordre cultural i econòmic, per haver reunit aquelles peces molt cobejades i de reconegut valor en el respectiu mercat, com són les múltiples obres d'art, antiguitats, segells, numismàtica i miniaturisme, entre les principals, que podem ser més assequibles entre els anomenats petits col·leccionistes, sense comptar els privilegiats propietaris d'obres de pintors de fama, cotxes antics etc., molts d'incalculable valor, sols a l'abast de vertaders potentats.

Contentem-nos, si més no, amb les nostres modestes col·leccions i considerem-nos afortunats si tenim afecció al col·leccionisme i el practiquem com un divertit i noble passatemps.

Maurici Graus

Temporada de teatre 98-99 a Tàrrega - Teatre Ateneu

«El sexe nostre de cada dia» de Darío Fo

amb la companyia Trono Villegas
Direcció: Oriol Grau
Amb Rosa Andreu, Fermí Fernández, Carmeta Masvidal, Montserrat Mitjans, Menuda Tapias i Montse Teuler.

Cinc dones conversen sobre els seus problemes sexuals i les confuses relacions que mantenen amb els homes. Per aclarir els dubtes sobre la masculinitat, interrogaran sense pietat un dels seus amics. Aquesta és la base argumental d'«El sexe nostre de cada dia», obra còmica sobre la sexualitat escrita per l'autor italià Darío Fo, guanyador del Premi Nobel de Literatura de l'any passat. El text, basat en un petit assaig del seu fill Jacobo, repassa de manera àgil i divertida diferents aspectes del món del sexe (la frigidesa, la impotència, el clítoris, l'avortament), i ja fou representat en castellà per l'actriu Charo López sota el títol de «Tengamos el sexo en paz». Ara, la companyia Trono Villegas escenifica aquesta divertida i agosarada obra sota la direcció del televisiu Oriol Grau, i amb un repartiment que també inclou cares conegudes de la petita pantalla: Rosa Andreu és la dona de Toni Soler a «Malalts de tele», i Fermí Fernández apareix al «Sense títol» d'Andreu Buenafuente. Precisament, aquest últim s'ha encarregat de dissenyar els decorats de l'obra.

Dues sessions: dissabte, dia 21 de novembre de 1998, a les 7 de la tarda i a 3/4 d'11 de la nit, al Teatre Ateneu
Informació i venda d'entrades: Casa de Cultura (C. de les Piques, 1, de Tàrrega), telèfon 973 31 07 31, i a les taquilles del Teatre Ateneu dues hores abans de cada funció.
Preus de les entrades: 2.000 ptes. (platea), 1.800 ptes. (llotja) i 1.500 ptes. (amfiteatre)

Madern: "En literatura, no sóc un corredor de fons, sóc un *sprinter*"

En Josep Maria Madern presentarà a Tàrrega el proper 20 de novembre el seu últim llibre *L'escenari*, publicat dins de la Col.lecció Natan. Es tracta d'un recull de contes breus amb il lustracions de diferents artistes de la nostra ciutat. Per aquest motiu hem volgut encetar aquesta secció amb una entrevista a aquest polifacètic escriptor.
En Madern viu actualment entre Barcelona i el Talladell, però és aquest últim poble qui li té el cor robat. Ha nascut a Cervera, però tothom sap que ha viscut molts anys a la veïna França.

- Ens agradaria saber quins foren els motius que cap allà els anys cinquanta t'empenyeren a traslladar-te a París.
Josep M. Madern: Començaré pel principi, quan jo tenia dinou anys vaig escriure un llibre de contes que es titulava *El diablo enamorado*. Eren uns contes sense gaire contingut que pogués molestar els censors de l'època, però quan el van tornar de la censura, dels dinou contes del llibre només en van sobreviure quatre. Aquest fet ja em va començar a mosquejar. Més endavant vaig anar a treballar a Ràdio Joventut de Saragossa, d'on també vaig haver de marxar perquè no vaig voler ser de la Falange: un dia em va cridar el director i em va dir que si no em comprava la camisa blava, ja podia plegar. No ho vaig dubtar, vaig plegar i vaig anar a parar a Ràdio Lleida. Aquí, com disposava de molt temps vaig aprofitar per casar-me i dedicar-me a altres ocupacions com el teatre: vaig fundar un grup de teatre, anomenat Teatre Estudi. Vam representar una obra d'un autor belga que es ficava en el terreny religiós. L'èxit de l'obra va provocar una gran polèmica que es va reflectir en un seguit de cartes i rèpliques que apareixien als diaris de Lleida gairebé diàriament. Fins i tot i el Bisbe de Lleida va arribar a dir que els forasters portaven el mal a la ciutat de Lleida, referint-se a mi. Vàrem dur a terme moltes activitats amb la meva esposa, la Pilarín Minguell, tot sovint frustrades per dificultats amb la censura i les autoritats franquistes. Així doncs, l'any 1957 vam decidir marxar a viure a França.

- Com recordes els primers anys que vau viure a París?
JMM.: Els primers temps varen ser difícils, vaig treballar sis mesos de guàrdia de nit en un garatge. Allí vaig escriure una obra de teatre, *El rey mudo*, potser perquè no podia parlar amb ningú. Vaig aconseguir un notable èxit, ja que va ser premiada pels Premis d'Humor de València i es va representar a diversos festivals d'Espanya.

Després van millorar les coses i vaig arribar a ser responsable dels Serveis Informatius en castellà de ORTF i de Radio França Internacional a Ràdio París. Durant aquesta època no vaig tenir massa temps per escriure, ja que també era delegat sindical del comitè d'empresa; m'agradava viure la nit... Va ser una època molt interessant, i vaig tenir l'ocasió d'entrevistar molts protagonistes de la política d'aquells anys: Santiago Carrillo, Juan Carlos de Borbón, Felipe González...
Però quan es va acabar el franquisme la missió de Ràdio París va perdre molt sentit i decidírem tornar, pensant que trobaríem una democràcia consolidada.

- Descriu-nos la teva relació actual amb el Talladell
Quan vam tornar de París vaig venir molt il·lusionat al Talladell. Allí m'hi sento molt bé, hi passo els quatre mesos d'estiu, i cada any hi escric una novel·la des de fa quatre o cinc anys. Em tanco a casa, veig poca gent i escolto bona música en companyia de la meva gateta.

- Has escrit obres en castellà, francès i en català, en quin idioma escrius més a gust?
D'entrada, l'idioma més còmode per expressar-me literàriament és el francès, ja que a l'escola vaig aprendre el castellà, i no el català. Quan vaig tornar em van demanar una col·laboració per a la revista *L'Imprès* i vaig haver de fer un esforç per aprendre el català, d'una forma gairebé autodidacta, consultant diccionaris, gramàtiques i alguna classe particular. A partir d'aquí ja vaig escriure en català els llibres *La gàbia i altres gàbies*, *La pell de l'home*, premi Marià Vayreda, *L'intrús*, *Els assassins ingenus* i *Algún dia anirem a Bombai*.

- Per què o per a qui escriu?
Jo no escric per la gran massa, sinó que escric per a aquell que em pugui comprendre, que tampoc no són gaires.

- Has conreat un gran nombre de gèneres, fins i tot has publicat un llibre d'aforismes. Quin és el gènere que s'adapta més bé a la teva creativitat?
El llibre d'aforismes, *La veu de l'home*, va ser el resultat de quatre anys d'inactivitat literària, però de molt moviment intel·lectual, podia haver estat molt més llarg, però finalment vaig dir prou, i el resultat ja és al carrer. Des de llavors he escrit una obra de teatre, la novel·la *La nit de la basarda*. Però de tots els gèneres que he treballat, aquell en el qual em sento més còmode és en la narració curta, fins i tot en les meves novel·les cada capítol és com un episodi. Jo no sóc un corredor de fons, sóc un *sprinter* que m'agrada fer una carrera i parar. Per escriure un conte cal imaginació, ganes i la possibilitat d'escriure; quan vaig escriure *La pell de l'home* n'escrivia sis o set diaris, fins avui n'he escrit més de dos-cents cinquanta.

- Parlem dels projectes de futur.
A part del llibre de contes que apareixerà a la col·lecció Natan, el mes següent apareix editat per Columna, un llibre on a partir de frases d'autors cèlebres, faig una explicació d'allò què signifiquen per a mi. També estic treballant en un altre llibre que es titularà *Contes innocents*, encara que tothom es pensa que és una broma venint de mi.
Però parlant del futur vull encoratjar els responsables de la Col.lecció Natan a continuar publicant llibres de creació, però sobretot de gent jove, i que s'arribi a formar a Tàrrega un ambient literari semblant al que ja existeix en pintura.

Qüestionari breu

-El color preferit: -El vermell.
-Un menjar: -El foie gras.
-Una beguda: -El bon vi.
-Què sols esmorzar: -Llet, iogurt, muesli.

-La pel·lícula preferida: -Angeles sin cielo.
-La peça musical: -Els concerts de Brandenburg.
-El temps lliure l'ocupes en: -Llegir.
-Un esport: -El tennis.

-Una il·lusió: -Tenir il·lusions.

-Una frustració: -Veure que la humanitat perfecciona més els cotxes que les idees.
-Quina és la virtut que més valores?-La sinceritat.
-Quin és el defecte que més avorreixes? -La hipocresia.
-De tornar a néixer, què voldries ser? -El mateix que he estat fins ara, no tinc cap inconvenient a tornar a repetir.
-De què et penedeixes més sovint: d'haver fet o d'haver deixat de fer? -D'haver deixat de fer.
-De quina etapa de la vida tens més bon record? -Dels temps que vaig viure a Lleida: fèiem bon teatre, teníem bons amics, hi havia molt bon ambient. Va coincidir amb la meva joventut, però la joventut en temps franquistes era un despertar contra, més que un despertar a favor.

T.G.B.

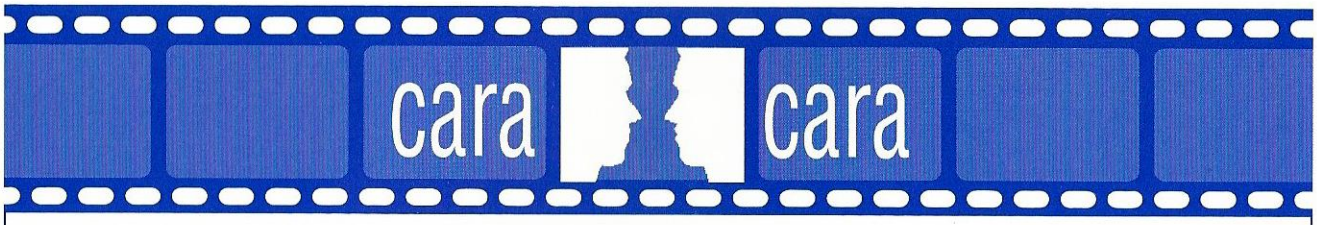

Sobre Martin Scorsese

J. B. Solé

Si féssim una enquesta demanant el nom del cineasta més important del cinema americà, Martin Scorsese seria probablement un dels més anomenats. De tots els seus parells, Coppola, Spielberg o Lucas, ell és el més apassionat pel cinema; és el que millor sap fer i és el que el fa viure. Els seus films són el fidel reflex d'aquesta passió. Es nodreix del cinema clàssic per fer les pel·lícules d'avui, tot estant a l'aguait del cinema del demà. Treballa activament tant en la conservació de pel·lícules, com en la seva descoberta. És un historiador i comentarista captivant, tal com es pot apreciar en el documental que ha realitzat sobre el centenari del cinema: "Viatge amb Martin Scorsese al voltant del cinema americà" (editat en vídeo, desconec si comercialitzat a Catalunya). La seva particular manera de treballar li ha donat la llibertat d'acceptar feines per Hollywood, que li demana films relativament clàssics ("El cabo del miedo", "Casino"), i de portar a terme projectes més personals, com el darrer "Kundun", típic de la seva propensió a prendre riscs restant fidel a ell mateix: hi trobem la mateixa espiritualitat que existia a "La última tentación de Cristo", la recerca formal de "La edad de la inocencia". "Kundun" també és un aparent desmarcatge dels seus films de gàngsters ("Malas calles", "Uno de los nuestros", "Casino"). Els personatges perdien l'ànima, però mai la seva humanitat. Obligat per les circumstàncies de posar en pràctica els principis morals que han forjat la seva ànima, el Dalai Lama de "Kundun" es troba finalment dins la mateixa situació que la majoria de personatges d'Scorsese: enfrontats a ells mateixos, com quan un veterà Paul Newman, interpretant un Eddie "buscavidas" Felson revingut, exclama exultant al final de "El color del dinero": "He tornat". L'alba d'una nova etapa és el somni dels personatges de les pel·lícules d'Scorsese.

Sobre"Kundun"

Francesc Gasull

Martin Scorsese passarà a la història del cinema pels seus retrats urbans i/o gangsterils i/o tèrbols ("Malas calles", "Taxi driver", "Toro salvaje", "Uno de los nuestros", "Casino"), però la filmografia del director inclou altres gèneres molt distants entre si: la comèdia esbojarrada amb "Jo, qué noche", el melodrama d'època amb "La edad de la inocencia" i la reflexió religiosa amb "La última tentación de Cristo", una revisió provocativa -i per alguns sacrílega- de la passió de Crist. De nou, Scorsese ha tornat a tractar directament la religió a "Kundun", tot i que de forma més complaent, afegint-se a l'onada pro-budisme que es viu a Hollywood. "Kundun" és l'aportació personal de Scorsese a la defensa i reivindicació del lema "El Tíbet per als tibetans", denunciant l'ocupació xinesa i l'exili que pateix des dels anys 50 l'actual Dalai Lama. El director italo-americà presenta en el seu darrer film una mena de "biopic" de l'últim Dalai, descrivint la seva infantesa, educació, joventut, maduresa i, finalment, els difícils anys de la invasió xinesa. De bon principi, Scorsese no es complica la vida i ens mostra un retrat entranyable, íntim i gairebé didàctic del budisme (en aquest cas, la presa de consciència del personatge no resulta tan dolorosa com la del Crist de "La última tentación..."), i entenc que aquesta part del film sigui cel·luloide buit per als fans acèrrims del director. Ara bé, a mesura que avança el metratge, "Kundun" deixa veure l'empremta del seu realitzador, i es col·loca a anys llum de les típiques biografies fílmiques de Richard Attenborough (per exemple, "Gandhi"). És a partir de l'ocupació militar que "Kundun" retrata amb encert la complexitat política, espiritual i personal a què es veu sotmès el jove Dalai Lama, amb algunes escenes estimables: els oficials xinesos trepitjant les catifes de sorra, l'austeritat de l'encontre amb Mao-Tse-Tung, i l'entrada del Dalai Lama a la frontera de l'Índia amb les visions oníriques de l'esdevenidor. En aquest tram, Scorsese dóna una lliçó de narrativa cinematogràfica a Jean Jacques Annaud, realitzador de la tramposa "Siete años en el Tibet".

pintura

Jaume Espinagosa Marsà
Director del Museu
Comarcal de l'Urgell (Tàrrega)

ELS GITANOS DE LLUÍS TREPAT:
UN CLÀSSIC DE LA PINTURA TARGARINA.

Fer un viatge a través del "túnel del temps" de ben segur que deu ésser un ingenu desig de molts estudiosos de la història. Si el simple acte d'imaginar-se el fet d'apropar-se gairebé físicament a uns personatges i ambients d'un passat, més o menys remot, ens provoca una sensació especialment engrescadora, quina seria la nostra reacció davant un inversemblant viatge a uns temps pretèrits? De moment, ens conformarem amb la visualització de films de temàtica històrica, fent volar la nostra imaginació o bé visitant suggestives exposicions que ens "transportin" a aquell temps del nostre país.

Tota aquesta prolixa argumentació introductòria bé a tomb de l'exposició "Els Gitanos" del pintor Lluís Trepat, que s'ha pogut veure a les sales d'exposicions temporals del Museu Comarcal de l'Urgell, del 9 al 27 de setembre de 1998 -per cert ha estat una exposició que ha rebut més de mil quatre-cents visitants.

Per als tècnics del museu ha estat un veritable descobriment veure les desenes d'aquarel les, dibuixos i olis sobre els distints aspectes de la vida quotidiana dels gitanos dels anys quaranta a Tàrrega i a la fira ramadera de Verdú. Tot observant aquestes creacions artístiques i escoltant les explicacions de Lluís Trepat ha estat naturalment senzill fer una passejada virtual pels ambients creats pel pintor targarí als anys quaranta. La força expressiva d'aquesta pintura fresca i tranquil·la et sedueix fins a fer-te un partícip actiu de l'obra visualitzada. Els ulls de l'observador, incansables i engormandits pel que estan captant, no es cansen de mirar i aprendre tots els racons de la il. lustració que tenen davant.

Aquesta sèrie de Lluís Trepat ja és un clàssic de la nostra història de l'art, ensems que també té un impagable valor antropològic i de testimoni històric d'una època, uns fets i uns ambients irrepetibles. Nogensmenys, aquestes pintures de Lluís Trepat representaren una refrescant alenada d'aire nou dins una societat profundament marcada per les condicions de vida que imposava la postguerra civil. Enmig de la misèria política i cultural, l'art pictòric del jove Trepat era un cant de llibertat, si més no, de llibertat personal.

El dia que s'elabori la història de la fira ramadera de Verdú les il·lustracions dels gitanos de Lluís Trepat compartiran protagonisme al costat dels documents fotogràfics.

Amb l'organització de l'exposició sobre "Els Gitanos" de Lluís Trepat ens trobem al començament del gran projecte cultural de la Fundació d'Art Lluís Trepat que ha de dur a terme l'Ajuntament de Tàrrega. Ara l'exposició ja ha tancat les portes, en queden, afortunadament, un valuós catàleg i els projectes de properes exposicions temporals i permanents a les sales del museu.

tradicions

RECUPEREM I PRACTIQUEM ELS JOCS TRADICIONALS

Els jocs tradicionals són aquells que s'han anat practicant de pares a fills, gràcies a la transmissió, normalment oral, de la seva pràctica i regles.

En l'atrafegada vida actual i per diversos motius, aquesta pràctica s'ha anat perdent. És doncs necessari fer un recull urgent, tant per boca dels padrins, com consultant els llibres que parlen dels jocs en el passat per tal de recuperar-los i deixar-ne constància escrita que pugui servir per a l'esdevenidor.
A més, hem de tenir en compte que les joguines que utilitzaven els nostres avis eren respectuoses amb la natura, car per confeccionar-les s'empraven materials no contaminants i tot s'aprofitava.

És curiós observar com donant una joguina de fusta a un infant avesat a les joguines de plàstic amb piles, la troba d'allò més interessant i divertida, ja que li permet accionar-la segons la seva pròpia imaginació.
Així doncs, passo a publicar una primera llista de jocs tradicionals recollits, la qual resta oberta per a futures ampliacions:

- L'Aeroplano, l'Avió o l'Escarranxa, el Plam o la lema
- Amagar, Catarroja
- L'Anell
- Arrencar cebes o La Mare Lloca
- La Baldufa
- La Barrisca o Pedrapica
- Les Bitlles
- Les Boles, Bales, Todes o Caniques. Castellets i el Tit o Clotet
- El Boli o Bòlit
- Les Botxes o Petanca
- Carraus, Xerracs o Matraques
- Cavall Fort
- El Cementiri
- El Cèrcol, Rutlla o Rutllo
- Les Cintes
- La Corda
- El Diàbolo
- Els Disbarats
- Escoixar conillets
- Fred-calent o Amagar penyores
- Fuets
- La Gallina Cega o A conillets
- La Goma
- El Ioio
- El Marro, Narro o Dames
- Sants, Toreros, Cromos i Miniatures
- El Mocador
- Els Ossets, L'Astràgal o Singuetes
- Palet, Taló, Estre, Clitxo o Tella
- Palletes, Muntets, Agulles o Culleretes
- Pataques i Patacons
- Pilota
- La Sabateta o L'Espardenya
- Els sacs
- Saltar Vinya o Cavall
- La Serpeta
- Toc o Toc i Pam Tocar i parar
- Torotuts de fang o Cassoletes
- El Trompitxo
- El Tronxo
- Els Trucs i Trulles
- Pas d'animal
- Picar paret
- Veig-veig
- Les Xanques
- Les Xapes

En successives publicacions anirem descrivint cada joc en particular.

FRANCESCA BARDAGÍ
-GEMA-

música

GARBAGE:VERSION 2.0

Els americans Garbage són irreals: facturen un nou concepte de música pop fabricada amb probetes com si de fórmules químiques es tractés i calculada com la millor operació matemàtica. Electrónica acompanyada d'excitació vocal de la seva cantant pel roja, Shirley Manson, que aconsegueix recargolarnos cada vegada que ens xiuxilleja a l'orella: " You can look but you can't touch, I'm think I'm paranoid ". Technopop saltejat amb infinitat de detalls sonors que fan que cada escolta sigui millor que l'anterior, amb un bon carregament de singles "Temptation waits", " When I grow up", "I'm think I'm paranoid" o "Push it", amb moments de calma "The trick is to keep breathing", " You look so fine " o amb explosions atómiques " Hammering in my head " o " Dumb " que esdevenen en la seva globalitat les dotze millors cançons que es poden desitjar per formar part del millor LP del 98.

DJ TOPO
(Marc Roselló Martínez)

Quan un lladre ja no troba ocasió per robar, es creu un home honrat. Talmud.

les tertúlies del centre cultural

DIA: **30-7- 98**
EL TEMA: **EL TOUR. MÉS QUE UNA CURSA?**
CONVIDATS: **Sr. Manonelles,** president del Club Ciclista de Tàrrega
Sr. Jaume Vilamajó. Exciclista professional
ASSISTENTS: **22** persones

LES FRASES:
- Els ciclistes estan a favor del control antidopatge.
- El Tour és un negoci.
- No s'entén con els mateixos francesos es carreguin un esdeveniment esportiu tan important.
- La UCI està jugant un paper nefast en la polèmica.
- El ciclisme a Lleida i Tàrrega està fatal.

LES CURIOSITATS
- L'any 52 Tàrrega va tenir una final d'etapa de la "Vuelta" ciclista a Espanya.
- La travessa Targarina del Tour.
- Abans, per les festes majors, s'organitzaven curses de bicicletes i, fins i tot, de "galgos" i "mosquits".

DIA: **16 - 7 - 98**
EL TEMA: **TARGARINS AL 3r MÓN**
CONVIDATS: **Germana M. Gloria Martí Carnicé**, missionera al Congo
Germana Lourdes Nadal Arbonés, missionera a l'Índia
ASSISTENTS: **44** persones

LES FRASES
- El primordial és el bé de la gent.
- En el treball conjunt amb membres d'altres creences religioses, els punts de no coincidència es deixen a part.
- A l'Índia he rebut uns valors que, tal vegada, no hauria assolit a la meva terra.
- La clau: ser feliç amb molt poc.
- Sempre queda quelcom de perfum en la ma que dóna roses.
- Plorava perquè no tenia sabates fins que vaig veure una persona que no tenia peus. Cita de R. Tagore.
- Nervis, depressió i estrès. Tres paraules molt comuns aquí i que alli no saben el que és.

LES CURIOSITATS:
- El concepte de l'inculturació.
- El 10% dels indús, que tenen el 99% dela riquesa de l'Ín dia, podrien acabar amb la misèria del seu país.
- Un abisme separa la societat nostra de la que conviu a les missions.
- Per als indús la llengua és molt important, però encara ho és més "l'actitud".

el centre cultural al País dels Càtars

El Centre Cultural va organitzar molt encertadament per cert, un viatge al País dels Càtars, els dies 10 i 11 d'octubre, viatge que havia estat precedit per la corresponent tertúlia monogràfica dels dijous, just dos dies abans. L'èxit inicial queda reflectit en el fet que va haver de restar molta gent a terra, perquè a l'autocar no hi cabia pas ningú més. De fet no és pas gens nou l'interès a visitar aquell indret, que està fortament lligat a la nostra història, malgrat el temps que ha transcorregut d'encà que els lligams eren, a més de culturals, polítics (més de set segles). Només cal fregar una mica al damunt dels topònims, dels cognoms de les persones i si es vol, de la forma d'ésser de la gent, per adonar-se que aquelles terres, que sovint es qualifiquen de germanes, es podrien qualificar de germanes bessones...

Fem via doncs, per una ruta senzilla, tota vegada que fugim del brogit d'Andorra, per a accedir a la vall de l'Ariège a través del túnel del Pi Morent. Dinar ben casolà i autèntic a Foix, una ciutat que té un encís especial. Llàstima de no poder visitar el castell, bastió de la resistència càtara, i amb forts lligams d'índole familiar amb el vescomtat de Castellbò a l'Urgeltet. Gaudim en canvi d'un regal sorprenent, per bé que anunciat. La navegació per un riuet soterrani, que ens ofereix unes sensacions ben curioses.

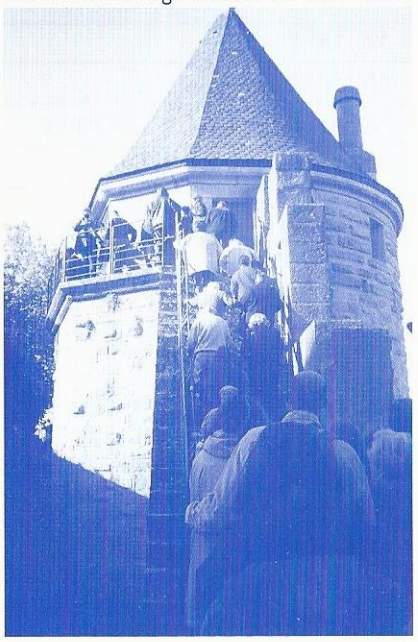

Seguim la ruta, i veiem d'esquitllentes Mirapeis (Mirepoix), mentre fem via vers Carcassona, la ciutat dels Trencavell. Allí, "parada i fonda". Malgrat que l'endemà hi ha una visita programada a la ciutadella, el conjunt medieval emmurallat més important d'Europa, no ens sabem estar d'anar-hi a fer un primer tast, per bé que fugaç.

De retorn a la ciutat, sopar "comme il faut", com diuen els francesos, en un bon restaurant. Un tomet per la ciutat i, tot seguit, a dormir, que demà serà un altre dia.

El diumenge dediquem tot el matí a visitar la ciutadella. Realment, la fama de què gaudeix és prou ben justificada. Malgrat ser una bona colla, en algun moment sembla com si ens haguéssim de topar amb un cavaller medieval de debò, amb el seu elm i malles. Completem la visita admirant l'església gòtica que hi ha, una veritable meravella, i també una llibreria especialitzada en el fet càtar. No cal dir també que les botiguetes de labors, d'antiguitats i d'aliments propis de la zona són també un poderós atractiu.

El camí ens duu a Tarascó, on dinem. El restaurant és el bar del poble, i ens hi tracten meravellosament.

D'aquí ens n'anem vers el Parc dels Pirineus, que és una zona enjardinada amb força gràcia,

a l'entorn de la reproducció de la cova prehistòrica de Niaux, que pel que sabem, és allí mateix. La massificació del turisme ha obligat a prendre aquestes mesures si es vol preservar la integritat de les pintures que hi ha, tota vegada que l'excés de visitants les arribaria a damnar.
Finalment, i com a colofó del viatge, la irrenunciable visita a Montsegur. Ben mirat es tracta de les runes encimbellades de la fortalesa que hom construí damunt l'original, que pel que no sembla massa gran, malgrat haver acollit més d'un miler d'habitants al llarg de deu mesos en els seus poc més de set-cents metres quadrats. Era molt tard, gairebé fosc, i la pujada, molt dura, va estar només a l'abast de molt pocs. La resta va romandre vora l'estela commemorativa al Prat dels Cremats.
Des del nostre còmode benestar, fa una mica de feredat de pensar que en aquell indret, més de dues-centes persones es van lliurar volenterosament a les flamens abans de negar llurs conviccions càtares... Com a mínim, dóna que pensar. Tot seguit, retorn a Tàrrega, pel mateix camí. A mitjanit, a casa.
L'èxit, bé es pot dir que va superar l'empresa, si es té en compte com hem dit, la gent que no va poder participar-hi, i més encara la impagable participació de la Genevieve Sardà, professora de l'Institut Manuel de Pedrolo, la qual, per bé que instal·lada a Tàrrega, és filla d'aquelles terres. És clar que es podia haver allargat un dia més l'excursió, però això, ultra ser un risc econòmic evident per als organitzadors, condicionava a fer el viatge aquest cap de setmana, que per altra banda, s'ha pogut saber que s'esdevingué casualment aquest dia per imperatius de l'allotjament.
En qualsevol cas, resta un sabor de boca prou bo per a preveure noves iexcursions en aquells indrets.

Joan Ros i Poch

agenda

MERCAT D'ANTIGUITATS I DE LES ARTS. Cada 3r dissabte de mes al carrer del Carme.
MERCAT DE SEGELLS, MONEDES I COL·LECCIONISME. Cada 1r diumenge de mes al vestíbul del Teatre Ateneu.

EXCURSIONISME:
RUTA DE CERCAVINS. 25 d'octubre, sortida a les 9 del matí al Patí.
BARCELONA. Parc, museu i teatre (per concretar)
MUSEU GUGENHEIN. Bilbao i Sant Sebastian (per concretar)

CONFERÈNCIES:
CENTENARI GARCIA LORCA (per concretar)
LA S.E. "AMIGOS DEL PAÍS" DE TÀRREGA (per concretar)

TERTÚLIES:
ON VA L'ECONOMIA
CAMINS DE LA JOVENTUT
SEGURETAT CIUTADANA
METRÓPOLIS VERSUS MITGANA CIUTAT

Nota: Els tiquets del sopar gala de la festa anyal del Centre Cultural de Tàrrega es podran recollir a la Regidoria de Cultura, a l'Ajuntament de Tàrrega i a Confeccions Jornet (plaça Major) fins el dia 25 de novembre.

Ompliu i retalleu aquesta butlleta i depositeu-la en la urna que podreu trobar a la Regidoria de Cultura i a l'Ajuntament, fins al 28 d'octubre.

PREMIS CULTURÀLIA

NOMINACIONS	NOMINATS
ARTISTA	
ENTITAT CÍVICA	
PROJECTE MILLOR ADAPTAT	
PROMOCIÓ CULTURAL	
PRIVADA	

VORA DEL MAR

a la meva néta

Va la nina per la platja
vora voreta del mar
contemplant l'altiu paisatge
de les ones al xocar:
La nina somnis pentina,
quins somnis abrigarà
mentre rondina i rondina
amb gran majestat la mar?

Veu de prop una barqueta:
son pilot no és gens esquiu
i contempla a la noieta,
i amb els ulls talment li diu:
-Bella flor de jovenesa
de simpàtic mirar clar,
qui tingués l'avinentesa
de ta pensa endevinar!-

Mentre clama la mar fonda
passa un núvol mig rosat
i un altre de blanca blonda
i un altre talment daurat.
Tots ells semblen amb fal·lera
preguntar-li amb sa claror:
-De ta il·lusió falaguera
quin dels tres tindrà el color?-

Més la mar és indiscreta
i no es mostra pas joliu,
i encarant-se amb la noieta
amb bravesa talment diu:
-Noia! si il·lusions curullen
tos cristalls del pensament,
no saps quantes ¡ai! s'esfullen
com les flors que esfulla el vent!

Mes creuant les aigües blaves
blanc ocell diu al passar:
-Voldría fent ziga-zagues
dolces coses revelas:
¡Si sabessis, gràcil nina,
quan bonic és un bell niu
on la tendresa hi domina
i on l'amor hi està captiu!

I la noia pensa... pensa
vora voreta del mar...
sa alegria sembla intensa,
puix l'amor la fa vibrar:
Oh amor! en flor de vida
i vida en flor de l'amor!
ets una rosa escollida
i la promesa millor!

Vol la nina emmirallar-se
en la llum del cel blavís,
la claror ja vol minvar-se
tot vestint l'aigua d'encís,
i el sol bell que a la posta
talment sembla espurnejar
tot besant amb plàcid rostre
la majestat de la mar!
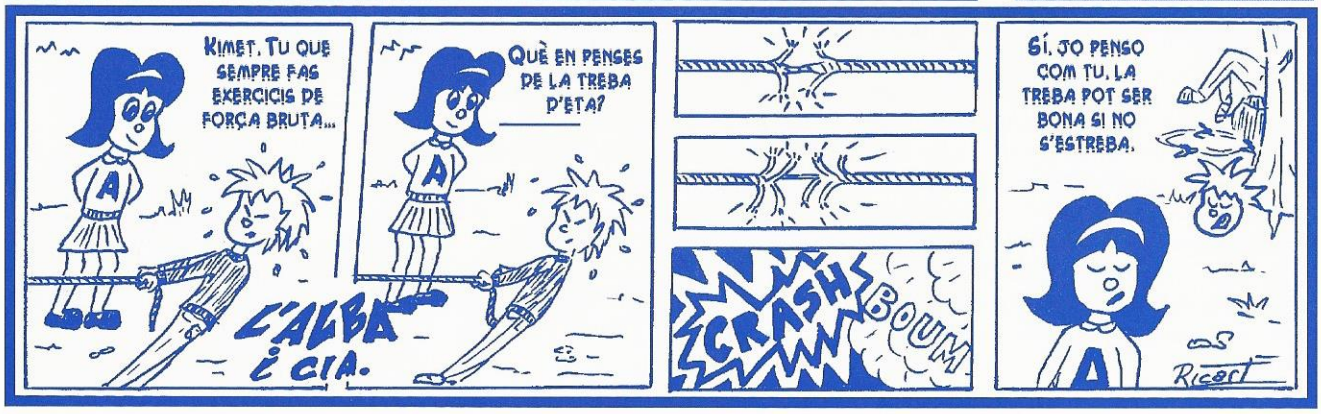
M. del Carme Caballé Rosich